

อนาคตของดอลลาร์ กับสกุลเงินตราของเอเชีย

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงโตเกียว

หนังสือพิมพ์โยมิอูริ ร่วมกับ The Yomiuri International Economic Society ได้จัดเสวนาทางวิชาการขึ้นในหัวข้อ “การดิ่งลงของดอลลาร์กับอนาคตของเงินเยน” โดยเชิญนักวิชาการ นักเศรษฐศาสตร์ นักวิเคราะห์การเงินและนักธุรกิจ มาร่วมให้ข้อคิดเห็นและมุมมองของตน ต่อวิกฤตเงินกู้ อสังหาริมทรัพย์(subprime loan)ที่เกิดขึ้นในสหรัฐฯ และการลดค่าลงอย่างต่อเนื่องของเงินสกุลดอลลาร์ ซึ่งเป็นเงินสกุลที่ได้รับการยอมรับและนิยมใช้ในตลาดการค้า การลงทุนระหว่างประเทศสูงถึงร้อยละ 86 ของมูลค่าการค้าธุรกิจระหว่างประเทศ(การสำรวจของธนาคารกลางสหรัฐฯเมื่อปี 2006) กับแนวโน้มการรักษาบทบาทการเป็นสกุลเงินของโลกต่อไปในอนาคต

ประเด็นสำคัญจากการเสวนา สรุปได้ดังนี้

1. เศรษฐกิจสหรัฐฯ และบทบาทของดอลลาร์ ในการทำธุรกรรมระหว่างประเทศ

นักวิชาการและนักเศรษฐศาสตร์ของบริษัทชั้นนำ มองว่า การที่ดอลลาร์สหรัฐลดค่าลงอย่างรวดเร็ว ย่อมส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของตลาด เป็นไปได้ว่าเงินดอลลาร์สหรัฐ อาจจะได้รับค่านิยมใช้กันอีกไม่เกิน 50 ปีจากนี้ไป แต่เชื่อว่าในระยะ 10 ปีข้างหน้าจะยังคงมีความสำคัญอยู่ การแก้ปัญหาการสลายของฟองสบู่ทางการเงิน และการลดลงของการบริโภคที่เกิดจากวิกฤตอสังหาริมทรัพย์ในสหรัฐฯ โดยใช้นโยบายการเงินเพียงอย่างเดียว คงไม่สามารถเปลี่ยนแปลงวงจรทางเศรษฐกิจได้ การลดอัตราดอกเบี้ยก็ไม่มีแรงพอดึงให้เศรษฐกิจฟื้นตัวขึ้นมาได้ คาดว่าสถานะเศรษฐกิจตกต่ำของสหรัฐฯ จะยังดำเนินต่อไป และค่าเงินดอลลาร์จะตกต่ำลงเรื่อยๆ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าดอลลาร์สหรัฐจะสูญเสียการเป็นสกุลเงินของโลกในช่วงเวลาอันใกล้

การสำรวจของ International Monetary Fund (IMF) เงินสกุลดอลลาร์ถูกใช้เป็นทุนสำรองระหว่างประเทศมากถึงร้อยละ 63.5 ของทุนสำรองทั้งหมด และถูกใช้เป็นเงินตราในการค้าระหว่างประเทศร้อยละ 86 ของมูลค่าการค้าซื้อ-ขาย เชื่อว่าดอลลาร์จะยังถูกใช้เป็นทุนสำรองระหว่างประเทศต่อไป ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของทั้งหมด เพราะสหรัฐฯ มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดของโลก เป็นประเทศที่มีมูลค่าการค้าสูงสุด และยังไม่ประเทศใดสามารถทดแทนตำแหน่งนี้ได้ โดยเฉพาะในช่วง 10 ปีนี้

วิกฤตอสังหาริมทรัพย์ที่เกิดขึ้นในสหรัฐฯ ที่ได้แพร่กระจายไปในวงกว้าง นโยบายการเงินช่วยได้ระดับหนึ่ง แต่ไม่ก็สามารถเพิ่มมูลค่าของทรัพย์สินในตลาดได้ ประกอบกับสหรัฐฯ อยู่ในภาวะขาดดุลบัญชีเดินสะพัดมูลค่ามหาศาล การลดจะผลกระทบ ต้องลดการบริโภค และใช้มาตรการกระตุ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งก็เป็นขบวนการระยะยาว เชื่อว่าเศรษฐกิจสหรัฐฯจะขยายตัวในอัตราต่ำไปอีกนาน อาจต้องใช้เวลานาน 2 ถึง 3 ปี กว่าจะสามารถนำพาเศรษฐกิจกลับไปสู่สภาพปกติ

ประเทศกำลังพัฒนาได้เปลี่ยนมาใช้เงินสกุลยูโรเป็นทุนสำรองระหว่างประเทศมากขึ้น เพราะการค้าภายในยุโรป และการซื้อขายสินค้าสำคัญๆ ระหว่างประเทศในเอเชียกับยุโรป เช่น น้ำมัน แก๊สธรรมชาติ ได้เปลี่ยนไปใช้เงินสกุลยูโรมากขึ้นแล้ว การขาดดุลการค้าของสหรัฐฯ มากกว่าครึ่งเป็นการขาดดุลกับญี่ปุ่น และจีน หากประเทศทั้งสองปรับค่าเงิน(อัตราแลกเปลี่ยน)ให้สูงขึ้นร้อยละ 15 สหรัฐฯจะ

สามารถลดการขาดดุลการค้าลงได้มาก และจะสามารถหยุดยั้งภาวะตกต่ำของเงินดอลลาร์(depreciate) และการแข็งขึ้นของค่าเงินยูโรในระดับหนึ่ง ประเทศในอาหรับ ซึ่งยังอิงทุนสำรองไว้กับสกุลดอลลาร์คงพอใจกับแนวโน้มดังกล่าว และน่าจะทำให้วิกฤตราคาน้ำมันลดน้อยลงด้วย

2. อนาคตของสกุลเงินในเอเชีย

นักเศรษฐศาสตร์บางคน มองว่า การเกิดขึ้นของสกุลยูโร ทำให้เงินบางสกุลเช่น Franc และ Mark หายไปจากตลาด เงินเยนก็อาจจะไม่สามารถอยู่ได้ตลอดไปเช่นกัน แต่ก็เห็นว่าควรสร้างสกุลเงินของเอเชียขึ้น ประเด็นจึงอยู่ที่ญี่ปุ่น ว่า จะสามารถแสดงความเป็นผู้นำและรวดเร็วในการผลักดันเพียงใด หากญี่ปุ่นยังคงเข้มงวดเรื่องการตรวจคนเข้าเมือง และเงินยังคงจมด้านเงินทุน สภาพการณ์ที่ไม่อำนวยนี้ ทำให้ โอกาสสร้าง common currency เป็นไปได้น้อย

หากญี่ปุ่นเปิดตลาดมาตั้งแต่ช่วงปี 1980 ประเทศต่างๆ ในเอเชียก็คงตระหนักถึงความสำคัญ และจำเป็นต้องพึ่งพาญี่ปุ่น เงินเยนก็คงจะเป็นสกุลเงินสากลไปแล้ว ปัจจุบันเศรษฐกิจของจีนแข็งแกร่งขึ้นตามลำดับ จึงเป็นไปได้ว่าเงินหยวน อาจมีศักยภาพที่จะเป็นสกุลเงินสากล หากมีการรวมสกุลเยนและหยวนเข้าด้วยกัน(merge)ในช่วงนี้ เชื่อว่าจีนก็จะมีบทบาทสูงต่อเงินสกุลใหม่ และเศรษฐกิจญี่ปุ่นก็จะถูกทิ้งห่าง การสร้างสกุลเงินใหม่จึงน่าจะเริ่มเมื่อเศรษฐกิจจีนพัฒนาเต็มที่(mature) และเงินหยวนพร้อมจะพัฒนาเป็นเงินสกุลใหม่ของตลาด

การรวมกลุ่มของประเทศในเอเชียเกิดจากแรงผลักดันของตลาดและอุตสาหกรรม การค้าภายในภูมิภาคเอเชียมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 55 และน่าจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 60 ในอีก 10 ข้างหน้า ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับประชาคมยุโรป การจะสร้างตลาดร่วม(common market)และสกุลเงินร่วมกัน(common currency)ในภูมิภาคเอเชียที่ซึ่งแต่ละประเทศมีความหลากหลายนั้น ผู้นำของเอเชียต้องร่วมมือกันสร้างขึ้น แสดงเจตนาพร้อมและความมุ่งมั่นที่จะทำให้เกิดขึ้น ขณะเดียวกันญี่ปุ่นต้องผ่อนปรนและเปิดตลาดสินค้าเกษตร รวมทั้งต้องสร้างบรรยากาศที่จูงใจเพื่อการเป็นศูนย์กลางทางการเงินของภูมิภาค ซึ่งอาจจะต้องใช้เวลา 20 ถึง 30 ปี

3. ความเป็นไปได้ที่โตเกียวจะเป็นศูนย์กลางการเงินระหว่างประเทศ

โตเกียวมีสภาพแวดล้อมโดยรวมดีกว่าหลายๆ เมืองในเอเชีย เชื่อว่าสามารถเป็นศูนย์กลางการเงินของเอเชียได้ หากผ่อนปรนความเข้มงวดทางการเงินลง และพัฒนาภาษาอังกฤษให้เป็นภาษาที่สองให้ได้ภายใน 5-10 ปีหน้า อย่างไรก็ตาม ช่วงที่ผ่านมา ญี่ปุ่นกลับพัฒนาไปในทิศทางตรงกันข้าม คือเข้มงวดกฎระเบียบ สร้างมาตรฐานสินค้าที่แตกต่างกว่าชาติอื่น สิ่งแรกที่ต้องทำคือ รัฐบาลและผู้ประกอบการญี่ปุ่นต้องทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ญี่ปุ่นเป็นสากล(Internationalize Japan)

โตเกียวมองค้ประกอบหลายๆ อย่าง ที่ได้เปรียบและสามารถเป็นตลาดทุนที่ใหญ่ที่สุดของเอเชีย แต่ก็ไม่สามารถไปถึงจุดนั้น ตลาดการเงินที่ประสบความสำเร็จ ต้องมีความเป็นเอกลักษณ์และสร้างสรรค์แนวคิดใหม่ๆ ญี่ปุ่นก็ยังขาดสิ่งเหล่านี้ นอกจากนี้ยังมีคู่แข่ง เช่น ฮองกง สิงคโปร์ ซึ่งต่างก็วางตนเองเป็นศูนย์กลางการเงินระหว่างประเทศ เซี่ยงไฮ้เป็นอีกเมืองที่มีความไฝ่ฝันจะเป็นศูนย์กลางเช่นกัน ในระยะ 10-20ปีข้างหน้า หากเชื่อว่าเอเชียจะมีบทบาทสำคัญในเศรษฐกิจโลก ญี่ปุ่นยังต้องเร่งพัฒนาบทบาทของตลาดการเงินโตเกียวให้มีความพร้อม ควรแสวงหาความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ในเอเชียใน

เรื่องการค้า และสกุลเงิน รวมทั้งสร้างความแข็งแกร่งของปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ และมีข้อเสนอเชิงนโยบายที่สร้างสรรค์

สรุป

นักวิชาการและนักการเงินของญี่ปุ่นยังเชื่อมั่นว่าเงินสกุลดอลลาร์จะยังคงมีบทบาทในฐานะที่เป็นเงินทุนสำรองและสกุลเงินที่ใช้ในการซื้อ-ขายระหว่างประเทศ ต่อไปไม่น้อยกว่า 10 ปี และเห็นว่าควรมีสกุลเงินสำหรับภูมิภาคเอเชีย แต่อาจต้องใช้เวลาอีกนาน เพราะประเทศในเอเชียมีความแตกต่างกันในหลายๆ ด้าน ประเทศที่มีศักยภาพ เช่น ญี่ปุ่น ก็ยังมีกฎระเบียบมากมายและเข้มงวด รวมทั้งยังไม่แสดงบทบาทที่น่าที่ชัดเจน ขณะที่ยังเร็วเกินไปสำหรับจีน และควรรอให้เศรษฐกิจจีนพัฒนาและเข้าสู่สถานะที่พร้อมกว่านี้

แม้ว่าเงินสกุลดอลลาร์จะยังคงมีบทบาทสูงในตลาดและธุรกิจระหว่างประเทศ นักวิชาการญี่ปุ่นคาดการณ์ว่า เศรษฐกิจสหรัฐฯ ยังต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะฟื้นตัว และค่าเงินดอลลาร์อาจจะตกต่ำลงไปเรื่อยๆ ซึ่งแน่นอนว่าจะส่งผลต่อค่าเงินบาทของไทย หลายประเทศเริ่มเปลี่ยนสกุลเงินที่ทำการค้าขาย และญี่ปุ่นก็มีแนวโน้มต้องการส่งเสริมให้ใช้เงินเยนให้มากขึ้น จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่นักธุรกิจไทยอาจจะพิจารณาเพื่อลดความเสี่ยงจากการผันแปรของค่าเงิน

.....
พฤษภาคม 2551

ที่มา : <http://www.yomiuri.co.jp/dy/business/20080419tdy16001.html>

: www.yomiuri.co.jp/dy/business/20080419tdy16002.html